

Лікар Марія Веркентін– жінка–легенда

Підготувала головний бібліотекар
О. Юрчишина

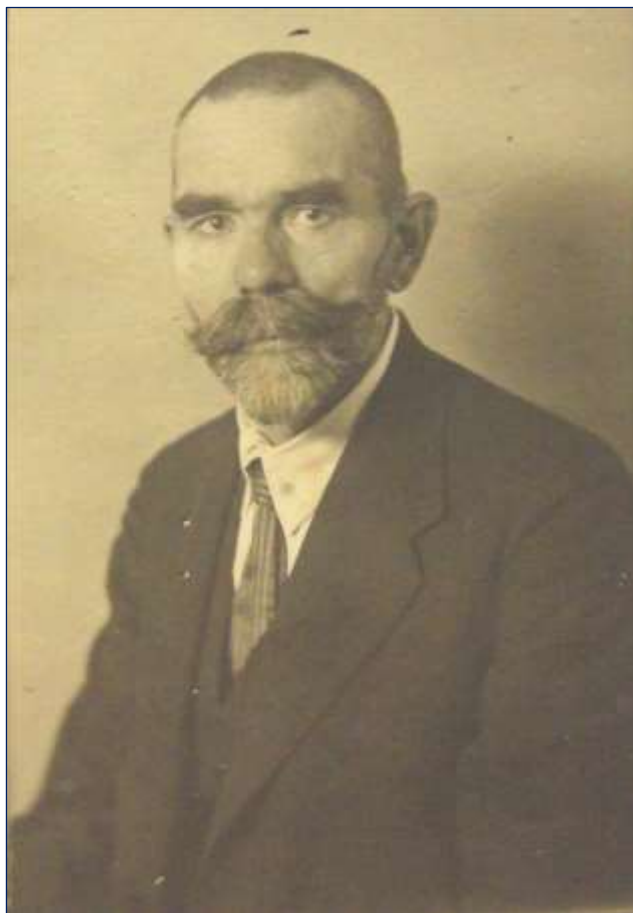
Випадковості не існує –
все на цьому світі
або випробування, або
покарання, або нагорода,
або передбачення
Вольтер

**Лікар Марія Веркентін прийшла у цей світ
невипадково. Життя легендарної жінки –
приклад служіння медицині, науці,
ідеям гуманізму**

Батьківщина вченої – Вінниччина

Перша жінка–радіолог відродженої Польщі, талановитий науковець, відомий польський лікар Марія Веркентін народилася 21.02.1901 року в селі Корделівка на Вінниччині, де на місцевому цукровому заводі працював директором її батько, етнічний німець Оттон Веркентін. Мати Алоїза Кіменс була англійкою. У Корделівці сім'я мешкала до 1909 р.

**Оттон Веркентін та Алоїза Кіменс,
батьки Марії**

**Брат Конрад і сестри:
Вікторія–Марія,
Вікторія–Крістіна,
Вікторія– Анна,
названі матір'ю,
уродженкою Англії,
подвійними іменами
на честь великої
британської королеви
але всі вони
користувалися своїм
другим ім'ям**

**Дитяче фото Марії, зроблене
у Вінниці**

У Києві

У Києві Марія навчалася в гімназії святої Катерини для дівчат лютеранського віросповідання, на будівельному факультеті Київського політехнічного інституту, але залишила його і вступила до медичного інституту. Революційні часи були складними і непевними для родини Веркентінів, тому в липні 1921 року сім'я нелегально перетинає польський кордон і оселяється у Варшаві.

У Польщі

Марія продовжує навчання на медичному факультеті Варшавського університету.

У 1925 р. отримує диплом лікаря та проходить стажування у професора Вітольда Завадовського у відділенні радіології Уяздовського шпиталю у Варшаві. Стажується також у Відні у фахівця зі світовим ім'ям Гвідо Хольцкнехта, який вважав Марію найкращою серед його учнів.

3 ассистентами

Радіолог зі світовим ім'ям

Радіологія була на той час молодого спеціальністю. Марія активно навчається, розширює свої знання, утверджується на цій царині: стажується у Берліні та Лондоні, бере участь у міжнародних з'їздах і конференціях, зокрема, у Парижі (1931), Стокгольмі й Цюріху (1934), Чикаго (1937). Успішно це робити їй допомагало знання англійської, німецької, французької, польської та російської мов.

Серед колег

Під час роботи

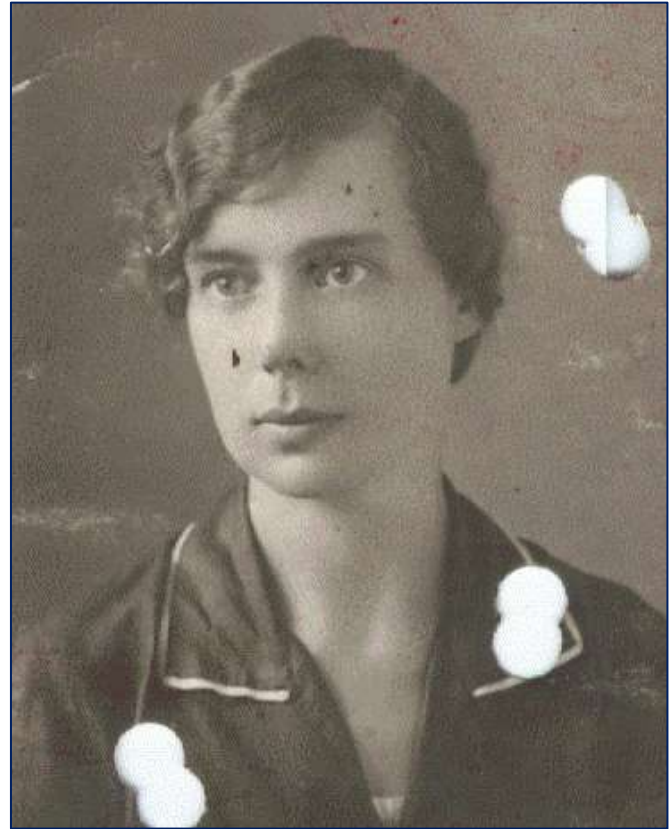
У 30–х рр. 20 ст. Марія Веркентін була визнаним радіологом, працювала завідувачем відділення радіології, очолювала радіологічний кабінет, була членом кількох товариств: Варшавського лікарського, Радіологічного; однією з ініціаторів створення польського Товариства наукових досліджень з туберкульозу (нині – Польське респіраторне товариство).

У свій час Марія Веркентін – одна з найкращих і найбільш відомих радіодіагностів у світі.

Автор понад 30 наукових праць, кожна з яких – наукова перлина.

У роки Другої світової війни

Під час німецької окупації Польщі Марія Веркентін допомагала лікарям–євреям, організовувала допомогу ліками для єврейського гетто, допомагала лікувати поранених військових Армії Крайової.

Членський квиток Товариства охорони здоров'я, виданий Марії Веркентін німецькою окупаційною владою

Аушвіц–Біркенау

9 вересня під час покладання квітів на могилу замордованого німцями підхорунжого Анжея Завадовського Марію Веркентін було заарештовано. Згодом її було відправлено в концентраційний табір Аушвіц–Біркенау, більше відомий як Освенцім, де вона отримала таборовий номер 64514.

У таборі Марія приховала свою спеціальність, оскільки знала, що лікарями СС проводилися дослідження щодо стерилізації людей за допомогою рентгенівських променів. Марія працювала медсестрою в амбулаторії, водночас допомагала в'язням: вигадувала для них різні хвороби, аби ті мали хоч якийсь перепочинок від виснажливої праці.

Висипний тиф, на який захворіла Марія у таборі, викликав серйозні ускладнення. Знаючи до яких наслідків це може призвести, Марія вирішила свою долю: під час вечірнього обходу побігла у бік огороження. Вартовий кілька разів вистрілив, Марію було поранено, але вона ще здужала добігти, торкнутися колючого дроту й загинути...

Це сталося 2 лютого 1944 року.

Пам'ять

Після війни Марію Веркентін було посмертно нагороджено Офіцерським Хрестом Ордена Відродження Польщі. Її іменем названо відділення радіології в одній з лікарень, зал в Інституті радіології у Польщі. Символічну могилу вченої облаштовано на лютеранському цвинтарі у Варшаві. 2011 р. у Польщі з нагоди 110-річчя від дня народження Марії Веркентін були проведені численні пам'ятні заходи.

Пам'ятник
на могилі лікаря

У Корделівці біля цукрового заводу збереглися старі будинки, в одному з яких, ймовірно, мешкала родина Веркентінів

7 листопада 2014 р.
на фасаді
Корделівської
амбулаторії загальної
практики сімейної
медицини було
відкрито
меморіальну дошку
на честь Марії
Веркентін

Віце-консул Генерального консульства РП у Вінниці Войцех
Мрозовський (у центрі), головний лікар
Калинівського ЦПМСД В. Македонський, голова
Корделівської сільської ради Л. Дудар

**Наукова бібліотека ВНМУ ім. М.І. Пирогова
дякує лікарю відділення епідеміології та
превентивних новоутворень Центру онкології
Інституту ім. Марії Склодовської–Кюрі у
Варшаві Кшиштофу Круліковському за надану
інформацію та фотоматеріали.**

Також використані фото О. Юрчишиної та із сайтів:

<http://czasopisma.viamedica.pl/pap/article/viewFile/27618/22316> ;

http://forum.gazeta.pl/forum/w,437,95686692,95686692,Dr_Maria_Werkenthin.html ;

<http://www.oil.org.pl/xml/oil/oil68/gazeta/numery/n2011/n201111/n2011112>

Використані джерела

Аве Марія! : у Корделівці народилася відома польська лікарка-радіолог Марія Веркентін, чиє життя обірвалося у концентраційному таборі Освенцім // Прапор перемоги. – 2013. – 14 черв. (№ 43) : фот.

Збережена пам'ять // Прапор перемоги. – 2014. – 14 листоп. (№ 83) : фот.

Ciesielska M. Doktor Wiktoria Maria Werkenthin – więźniarka KL Auschwitz-Birkenau numer 64514 / M. Ciesielska // Pneumonologia i Alergologia Polska. – 2012. – Т. 80, № 1. – S. 87–90.